

Zespół Szkół Mechaniczno - Elektrycznych
w Tarnowie

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2018/2019

*„Ten kto pracuje rękoma jest robotnikiem,
ten kto pracuje rękoma i głową jest rzemieślnikiem,
a ten kto pracuje rękoma, głową i sercem jest ARTYSTĄ”*

św. Franciszek z Asyżu

Uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Spis treści:

Wstęp	3
I. Misja szkoły	4
II. Diagnoza sytuacji wychowawczej, potrzeb i możliwości uczniów	5
III. Zakres szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego	7
1. Sylwetka absolwenta ZSME	7
2. Cele i zadania programu wychowawczo – profilaktycznego	8
2.1. Cele i zadania programu wychowawczo – profilaktycznego wspólne dla wszystkich klas na każdym etapie edukacji	8
2.2. Cele i zadania programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach pierwszych	15
2.3. Cele i zadania programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach drugich	21
2.4. Cele i zadania programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach trzecich	25
2.5. Cele i zadania programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach czwartych	30
3. Zadania i obowiązki	37
3.1. Powinności wychowawcze nauczycieli	37
3.2. Obowiązki wychowawcze organów wewnątrzszkolnych	39
3.3. Zadania wychowawcze, opiekuńcze i profilaktyczne szkoły	41
3.4. Zasady współpracy z instytucjami wspomagającymi działania wychowawcze i opiekuńcze szkoły	42
3.5. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.....	43
3.6. Prawa i obowiązki uczniów.....	44
4. Kryteria efektywności działań wychowawczych i profilaktycznych	45
5. Procedury szkolne	46
6. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego	55
6.1. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego w roku szkolnym 2017/2018	57

Wstęp.

Podstawowym założeniem Programu Wychowawczo – Profilaktycznego jest budowanie pomostu między edukacją i wychowaniem oraz podjęcie próby zintegrowania oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i z zakresu promocji zdrowia w spójną całość. Program powstał w oparciu o aktualne przepisy oświatowe, wytyczne MEN, potrzeby rozwojowe uczniów, oczekiwania nauczycieli i oczekiwania rodziców.

W programie ujęte zostały cele, zadania i treści dotyczące działań wychowawczych, jakie podejmuje Zespół Szkół Mechaniczno Elektrycznych w Tarnowie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny uwzględnia uczestnictwo całego środowiska szkolnego. Uczestnikami zajęć i oddziaływań są uczniowie i rodzice, wychowawcy, nauczyciele, a także personel administracyjny i techniczny.

Podstawę prawną Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły stanowią następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art.48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72 ust 1.
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) art. 1, 4, 5, 22, 33, 34a, 40 oraz 54 ust. 2 pkt 1 lit a).
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. Nr 97 poz. 674 z późn. zm.) art. 6 oraz 64 ust. 2 pkt 3.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2016 r. poz 895).
5. Statut Zespołu Szkół Mechaniczno Elektrycznych w Tarnowie
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
9. Ustawa z dnia 10 października o postępowaniu w sprawach nieletnich
10. Ustawa z dnia 20 kwietnia o ochronie zdrowia psychicznego
11. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
12. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532)

I. Misja szkoły.

1. Dydaktyka

- przekazujemy uczniom rzetelną wiedzę i praktyczne umiejętności
- przygotowujemy do dalszego kształcenia się i wykonywania zawodu
- inspirujemy do rozwoju intelektualnego, duchowego i fizycznego
- rozwijamy w uczniach umiejętności korzystania z najnowszych zdobyczy techniki i nowoczesnych źródeł informacji
- przygotowujemy do życia w Europie i świecie

2. Wychowanie

- wskazujemy uczniom właściwe postawy wobec siebie i innych
- kształtujemy w uczniach świadomość moralną, pomagamy w ustalaniu hierarchii wartości i dokonywaniu wyborów
- rozwijamy w uczniach przywiązanie do tradycji, tożsamości narodowej i europejskiej
- promujemy zdrowy styl życia i świadomość ekologiczną
- zdecydowanie reagujemy na przejawy agresji i patologie w zachowaniu młodzieży
- kształtujemy wrażliwość estetyczną
- przygotowujemy do dojrzałego uczestniczenia w życiu społecznym
- integrujemy uczniów z różnych środowisk
- uczymy poszanowania mienia i pracy innych
- uświadamiamy znaczenie rodziny w życiu jednostki i społeczeństwa
- przestrzegamy prawa demokracji i tolerancji
- współpracujemy z rodzicami i instytucjami środowiska lokalnego

3. Opieka

- dbamy o dyscyplinę, porządek, sumienne wypełnianie obowiązków
- pomagamy w sytuacjach trudnych
- współpracujemy z instytucjami pomagającymi innym
- zapewniamy młodzieży bezpieczne warunki nauki w szkole

4. Profilaktyka

- ukazujemy zagrożenia, jakie niosą ze sobą uzależnienia, niedostosowanie społeczne, zaburzenia zdrowia psychicznego
- zapobiegamy w/w zagrożeniom i podajemy sposoby radzenia sobie z nimi
- przekazujemy informacje gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia
- propagujemy zdrowy i higieniczny styl życia
- upowszechniamy właściwe wzorce i wartości i współpracujemy z instytucjami pomagającymi w ich kształtowaniu
- zapewniamy młodzieży bezpieczne warunki nauki w szkole

II. Diagnoza sytuacji wychowawczej, potrzeb i możliwości uczniów.

Diagnoza sytuacji wychowawczej przeprowadzona wśród rodziców, uczniów i nauczycieli potwierdza złożoność problemów wychowawczych, które szkoła uwzględniła przy formułowaniu celów i zadań programu wychowawczo - profilaktycznego.

Problemy dotyczą głównie:

- stymulowania pozytywnych zachowań uczniów
- braku motywacji do nauki (brak systematyczności w nauce i umiejętności koncentracji na lekcjach, wagiary, zła frekwencja przy akceptacji rodziców)
- uzależnień (alkohol, papierosy, dopalacze, Internet i inne)
- braku zainteresowania sprawami dziecka
- braku odpowiedzialności za własne postępowanie i własną edukację
- niewystarczającego przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych
- lekceważenia obowiązków szkolnych (moda na „nieuczenie się”, zła organizacja czasu pracy, brak znajomości technik uczenia się; taki stan rzeczy prowadzi do nieuzasadnionej absencji, wagarów i spóźnień)
- słabej odporności psychicznej

Oczekiwania uczniów wobec szkoły są następujące:

- podmiotowe traktowanie przez nauczycieli
- sprawiedliwe ocenianie
- przygotowanie do pracy zawodowej

Oczekiwania rodziców wobec szkoły są następujące:

- bezpieczeństwa w szkole i jej okolicach
- rozwijania zainteresowań w szkole poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych oraz różnorodnych imprezach kulturalnych
- pogłębiania wiedzy na temat skali zagrożeń i wartościowego wykorzystania czasu wolnego
- sprawiedliwego oceniania z uwzględnieniem indywidualnych możliwości uczniów
- wspierania uczniów z rodzin ubogich i zaniedbanych
- przygotowania młodzieży do życia w rodzinie i społeczeństwie

Oczekiwania nauczycieli wobec szkoły są następujące:

- respektowania praw nauczycieli
- współpracy z rodzicami
- zaangażowania uczniów i przestrzegania statutu szkoły
- szacunku ze strony uczniów i rodziców
- współpracy między zespołami przedmiotowymi

III. Zakres Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

1. Sylwetka absolwenta ZSME.

Nasz absolwent to osoba:

- dobrze przygotowana do pracy w wykonywanym zawodzie
- posiadająca wiedzę ogólną umożliwiającą podjęcie studiów wyższych
- potrafiąca dostosować się do zmieniających się wymagań na rynku pracy
- wyposażona w wiedzę i użyteczne w życiu umiejętności:
 - komunikacja w języku polskim i obcym
 - wyszukiwanie i analizowanie informacji
 - posługiwanie się technologią informacyjną
- świadoma swojej tożsamości narodowej
- przygotowana do wypełniania swych obowiązków rodzinnych i obywatelskich
- odpowiedzialna za zdrowie swoje i bliskich
- troszcząca się o czystość środowiska naturalnego
- szanująca godność własną i drugiego człowieka
- traktująca siebie i innych zgodnie z prawem
- kierująca się podstawowymi zasadami moralnymi
- operatywna, przedsiębiorcza, konsekwentna w dążeniu do celu

2. Cele i zadania programu wychowawczego i profilaktycznego.

Cele i zadania wychowawcze przyjęte przez szkołę realizowane będą na wszystkich zajęciach edukacyjnych i obejmować będą działania wychowawcze i profilaktyczne zaprojektowane w tematycznych programach wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych, imprezach i uroczystościach szkolnych oraz w pracy nauczycieli pełniących obowiązki wychowawców szkolnych.

Głównym celem wychowania i profilaktyki jest wszechstronny rozwój ucznia w sprzyjającym mu środowisku, realizowany przez każdego nauczyciela. Celem szczegółowym, dostosowanym do wieku i poziomu rozwojowego ucznia szkoły ponadgimnazjalnej jest kształtowanie dojrzałości życiowej.

2.1. Cele i zadania programu wychowawczego i profilaktycznego wspólne dla wszystkich klas na każdym etapie edukacji w ZSME.

Obszar działań	Cele i zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin
I. Relacje (kształtowanie postaw społecznych)	1.Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, -wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, -obchody świąt państwowych i religijnych, pielęgnowanie tradycji, - obchody święta patrona szkoły, - sprawowanie opieki nad miejscami pamięci narodowej w najbliższej okolicy, -zwracanie uwagi na poszanowanie symboli narodowych 2. Kształtowanie odpowiedzialności za prezentowaną postawę i poglądy.	- Apele i akademie, spotkania klasowe, - lekcje wychowawcze, - spotkania z przedstawicielami różnych instytucji, - wycieczki, rajdy - wykłady, - warsztaty, itp. organizowane w szkole oraz poza szkołą	Dyrektor, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, historii, wdz, religii, etyki, samorząd uczniowski, pedagog, nauczyciele bibliotekarze, nauczyciele zajmujący się szkolnym wolontariatem, rada rodziców,	Praca ciągła przez cały rok szkolny. Uroczystości zgodnie z kalendarzem roku szkolnego 2018/2019

	<p>Kształtowanie umiejętności panowania nad językiem wypowiedzi w różnych sytuacjach.</p> <p>3. Ponoszenie odpowiedzialności za formę i treść prezentacji kultury narodowej i codziennego życia szkoły.</p> <p>4. Kształtowanie odpowiedzialności za estetykę i kulturę życia codziennego.</p> <p>5. Kształtowanie postawy wrażliwości na drugiego człowieka (działalność szkolnego klubu wolontariatu, zachęcanie młodzieży do udziału w akcjach charytatywnych szacunku w stosunku do siebie i innych ludzi.</p> <p>6. Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym kraju.</p> <p>7. Planowanie wycieczek w miejsca pamięci i kultury narodowej.</p> <p>8. Kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich</p> <p>Uświadamianie podstawowych funkcji rodziny z podkreśleniem miejsca dziecka w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie wartości i tradycji rodzinnej - źródła konfliktów w rodzinie i sposoby ich rozwiązywania - świadome rodzicielstwo <p>9. Zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach zainteresowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo uczniów w przedstawieniach teatralnych, wystawach, projekcjach filmowych, itp. - pogadanki, apele, wykłady, itp. - nagłaśnianie przez radiowęzeł szkolny - działania podejmowane przez szkolny klub wolontariatu (kiermasze, akcje charytatywne) - realizacja programu „Szkoła Przyjazna Rodzinie” 	<p>radiowęzeł szkolny</p>	
--	--	---	---------------------------	--

	- zachęcanie do uczestnictwa w różnorodnych konkursach, zawodach i olimpiadach. 10. Wyrównywanie szans edukacyjnych			
II. Kultura (wartości, normy, wzory zachowań)	1.Kształtowanie właściwej postawy ucznia i wartościowego udziału w życiu kulturalnym szkoły. 2.Wdrażanie do tworzenia własnych form aktywności kulturalnej i artystycznej. 3. Utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych. 5. Edukacja filozoficzna (problem życia szczęśliwego, zagadnienia zmienności i niezmienności świata) 6. Poznawanie i poszanowanie dorobku innych kultur w tym głównie kultury europejskiej (organizowanie Dnia Języków Obcych)	- Uczestnictwo uczniów w przedstawieniach teatralnych, operowych, projekcjach filmowych, itp. - spotkania z zaproszonymi gośćmi, - wykłady, warsztaty, - lekcje wychowawcze - gazetki ściennie dotyczące Państw Unii Europejskiej w salach językowych.	Wszyscy wychowawcy i nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, języków obcych, wiedzy o kulturze, etyki, religii, pedagog szkolny.	Cały rok szkolny
III. Zdrowie i edukacja zdrowotna	1.Uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych. 2.Kształcenie umiejętności zdrowego żywienia. 3.Wdrażanie do dbania o higienę osobistą i zdrowego stylu życia. 4.Zapoznanie z zachowaniami	- Zajęcia sportowe i rekreacyjne, - zajęcia realizowane w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych,	Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego i biologii, szkolny koordynator zdrowia,	Cały rok szkolny

	<p>sprzyjającymi i zagrażającymi zdrowiu.</p> <p>5. Uświadamianie zmian fizycznych i psychicznych okresu dojrzewania.</p> <p>6. Zapoznanie z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej</p> <p>7. Podkreślanie znaczenia profilaktycznych badań medycznych - realizacja programu profilaktyki raka piersi, realizacja programu profilaktycznego „Wybierz życie, pierwszy krok”</p> <p>8. Podkreślanie istoty wypoczynku i rozwijania własnych zainteresowań dla zdrowia psychicznego (umiejętność radzenia sobie ze stresem, konsekwencje gromadzenia napięcia psychicznego)</p> <p>9. Przekazanie podstawowej wiedzy (przyczyny, objawy i profilaktyka) na temat chorób społecznych i cywilizacyjnych (m.in. choroby nowotworowe, otyłość, choroby układu krążenia, alergie, nerwice, stres i depresja)</p> <p>10. Przekazywanie wiedzy o mechanizmach i następstwach wczesnej aktywności seksualnej (AIDS i choroby przenoszone drogą płciową)</p> <p>11. ukazywanie skutków kreowanego przez media stereotypu piękna (anoreksja, bulimia)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, - spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, - warsztaty udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, - lekcje wychowawcze, - uczestnictwo w zewnętrznych wykładach, warsztatach, seminariach, itp. - współpraca ze stowarzyszeniami, np. Kropla, - współpraca z Tarnowskim Hospicjum Domowym (organizowane kiermasze, spotkania z wolontariuszami) 	<p>pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, biblioteka i wolontariat, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa medycznego, PCK, PPP, Hospicjum Domowego, itp.</p>	
--	---	---	---	--

<p>IV. Bezpieczeństwo (profilaktyka zachowań ryzykownych)</p>	<p>1. <u>Profilaktyka uzależnień:</u> (nikotynizm, e-papierosy, alkoholizm, narkomania, dopalacze)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazywanie konsekwencji zdrowotnych, społecznych, rodzinnych i ekonomicznych uzależnień, - motywy sięgania po używki - zapobieganie w/w zagrożeniom i zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z nimi - przekazanie informacji gdzie szukać pomocy dla osób eksperymentujących i uzależnionych - przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym - kształtowanie postawy asertywności - upowszechnienie wartości życia, hierarchizacja wartości, poszukiwanie właściwych wzorców - kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych <p>2. <u>Przemoc i agresja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat przemocy fizycznej, psychicznej i zachowań agresywnych - kształtowanie postawy zrozumienia i życzliwości wobec innych - uczenie odpowiedzialności za siebie 	<ul style="list-style-type: none"> -Gazetka „Dzień bez papierosa” - gazetka „Dzień bez alkoholu” - gazetka „Międzynarodowy Dzień Walki z Narkomanią” - Zajęcia w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych (ARS, czyli jak dbać o miłość” - lekcje wychowawcze, - spotkania z zaproszonymi pracownikami służby zdrowia i poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji, - uczestnictwo w zewnętrznych konferencjach, seminariach, warsztatach, itp. 	<p>Pedagog szkolny, szkolny koordynator zdrowia,</p> <p>wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii, etyki i religii, pielęgniarka szkolna, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa wodnego, ratownictwa medycznego, policji, straży miejskiej, PCK, poradni specjalistycznych, ośrodków pomocy</p>	<p>Kwiecień/maj 2019</p> <p>Maj/czerwiec 2019</p> <p>Czerwiec 2019</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>
--	--	---	--	--

	<p>i innych</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje pomagające ofiarom przemocy <p>3. Rozwijanie kompetencji informatycznych – ochrona przed wpływem świata wirtualnego i mediów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy na temat symptomów uzależnienia od Internetu (uświadomienie skali problemu, kształtowanie postaw asertywności, sposoby szukania pomocy, konsekwencje cyberprzemocy) - zapoznanie ze wskazówkami bezpiecznego korzystania oraz z zagrożeniami związanymi z korzystania z sieci - wdrażanie zasad bezpieczeństwa obowiązujących w Internecie - kształtowanie umiejętności ochrony danych osobowych - promowanie Internetowych zasad dobrego wychowania – Netykieta - eliminowanie cyberprzemocy <p>4. <u>Sekty</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie w podstawową wiedzę na temat grup destrukcyjnych - kształtowanie silnej osobowości - zapoznanie z mechanizmami psychomanipulacji i sposobami oddziaływania grup destrukcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, rozmowy z uczniami i rodzicami, warsztaty <p>Szkolny konkurs „Netykieta”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - spotkania z zaproszonymi pracownikami poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji, - uczestnictwo w zewnętrznych konferencjach, seminariach, warsztatach, itp. <ul style="list-style-type: none"> - spotkania z zaproszonymi pracownikami poradni specjalistycznych, policji i ośrodków 	<p>społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, itp.</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele informatyki</p> <p>Nauczyciele informatyki</p> <p>Nauczyciele katecheci, wychowawcy, zaproszeni goście</p> <p>Zaproszeni goście</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Luty 2019</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>
--	--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - konsekwencje poddania psychicznej manipulacji - jak uchronić się przed sektami - sekty w Polsce - sposoby szukania pomocy 5. <u>Przestępczość:</u> - podniesienie wiedzy i świadomości młodzieży na temat przestępstw i odpowiedzialności karnej za ich popełnienie - zapoznanie z procedurą sądową. - kształtowanie odpowiedzialności uczniów za własne postępowanie - profilaktyka przestępczości. 	<p>interwencji</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, spotkania z zaproszonymi pracownikami poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji. 	<p>Wychowawcy, zaproszeni goście</p>	<p>Praca ciągła</p>
--	--	---	--	---------------------

2.2. Cele i zadania wychowawcze w klasach pierwszych.

Cel ogólny wychowania: Integracja w klasie i szkole.

Obszar działań	Cele i zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin
I. Relacje (kształtowanie postaw społecznych)	1. Rozpoznanie środowiska rodzinnego i lokalnego uczniów. 2. Poznanie indywidualnych cech psychofizycznych uczniów, wyłonienie tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (nadwrażliwość, dysleksja, inne dysfunkcje, niedostosowanie społeczne itp.) oraz szczególnie uzdolnionych. 3. Przygotowanie do świadomego uczestniczenia w życiu szkoły. Poznanie i respektowanie praw i obowiązków ucznia. Zapoznanie z najważniejszą dokumentacją szkolną „Statut Szkoły”, Program Wychowawczo – Profilaktyczny. Poznanie sylwetki Patrona Szkoły 4. Organizowanie zajęć integracyjno adaptacyjnych w klasach pierwszych (Ślubowanie ucznia klasy pierwszej, ogniska i wycieczki klasowe) 5. Zapoznanie z regułami i normami zachowań (postępowanie w kontaktach międzyludzkich, zachowanie na lekcji, podczas przerw, uroczystości szkolnych, w trakcie wycieczek itp.)	<ul style="list-style-type: none"> - Ankiety przeprowadzone na początku roku szkolnego, - analiza dokumentacji składanej przez uczniów podczas rekrutacji, - poznanie zaleceń poradni specjalistycznych, współpraca z ich pracownikami, - lekcje wychowawcze dotyczące założeń Statutu, regulaminów, programu wychowawczo - profilaktycznego, obowiązujących procedur i wszelkiej dokumentacji regulującej pracę szkoły, - konkurs wiedzy o patronie szkoły, - rajd śladami Tadeusza Tertila, - spotkania z pedagogiem; - udział uczniów w pracach samorządu klasowego oraz szkolnego, - pogadanki, wykłady, itp. 	Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, zwłaszcza nauczyciele języka polskiego, historii, przedmiotów przyrodniczych, nauczyciele bibliotekarze, katecheci, pielęgniarka szkolna	Cele 1-5 I półrocze. Pozostałe – praca ciągła

	<p>6. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i efektywnej współpracy. Kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie i bycia członkiem zespołu klasowego.</p> <p>7. Uświadamianie uczniom znaczenia pomocy koleżeńskiej. Integrowanie zespołu klasowego. Ponoszenie odpowiedzialności za efekty pracy zespołowej.</p> <p>8. Budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji z ludźmi. Kształtowanie postawy szacunku do siebie i innych. Rozwijanie postaw tolerancji wobec innych osób, poglądów, religii. Kształtowanie właściwych postaw w stosunku do osób starszych, odmiennych kulturowo, niepełnosprawnych. Zjawisko homofobii.</p> <p>9. Rozwijanie wśród uczniów zaangażowania w różne formy aktywności.</p> <p>10. Kształtowanie świadomej postawy ekologicznej, szacunku dla środowiska przyrodniczego. Selektywna zbiórka odpadów.</p>	<p>nagłaśniane przez radiowęzeł szkolny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcje charytatywne, wolontariat, rekolekcje, - spotkania z ciekawymi ludźmi, wolontariuszami Hospicjum Domowego, osobami niepełnosprawnymi, odmiennymi kulturowo, - imprezy kulturalne, uroczystości szkolne i lokalne, - koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno - sportowe, olimpiady i konkursy przedmiotowe, także o tematyce ekologicznej, - akcje szkolne i pozaszkolne związane z ekologią, np. „Sprzątanie Świata”, „Posprzątajmy razem Tarnów” „Zbieramy zużyte baterie”, "Drugie życie odpadów" itp. 		
<p>II. Kultura (wartości, normy, wzory zachowań)</p>	<p>1. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia. Zaangażowanie w zdobywanie wiedzy i umiejętności służących dalszemu rozwojowi.</p> <p>2. Wspomaganie uczniów w poznawaniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - wycieczki przedmiotowe związane z realizacją programu nauczania, lekcje „w terenie”, - filmy edukacyjne, pogadanki, wykłady, 	<p>Wszyscy wychowawcy i nauczyciele, w szczególności uczący historii i wiedzy o</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>wartości, ich znaczenia w życiu człowieka, budowaniu właściwego systemu wartości oraz kształtowaniu odpowiedniej hierarchii.</p> <p>3. Doskonalenie nawyków kulturalnego zachowania w szkole, miejscach Pamięci Narodowej i środowisku lokalnym. Zwracanie uwagi na kulturę języka, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne słowa i czyny.</p> <p>4. Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej, wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do Ojczyzny i kultywowania tradycji.</p> <p>5. Poznawanie istoty Wspólnoty Europejskiej oraz zachowania tożsamości narodowej we wspólnocie.</p> <p>6. Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.</p> <p>7. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów.</p> <p>8. Przedstawianie różnorodnych źródeł informacji (książki, czasopisma, media, telefony, komunikatory internetowe, e-maile, portale społecznościowe, blogi)</p>	<p>(lekcje wychowawcze) i kultywowanie tradycji szkolnej, odpowiedni strój podczas uroczystości, akademii,</p> <ul style="list-style-type: none"> - gazetki ścienne, - spotkania z historykami, ciekawe zajęcia dydaktyczne, wycieczki do miejsc związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi, muzeów, na wystawy itp., - realizacja projektów edukacyjnych z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki szkolnej, konkursy czytelnicze, ciekawe lekcje biblioteczne i prezentowanie nowości wydawniczych 	<p>społeczeństwie, religii i etyki, wychowania do życia w rodzinie, pedagog szkolny, nauczyciele bibliotekarze</p>	
--	---	---	--	--

III. Zdrowie i edukacja zdrowotna	<p>1. Motywowanie do zdrowego stylu życia i prawidłowego odżywiania.</p> <p>2. Wyrabianie nawyków higienicznych, kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, odpowiedni strój, schludny wygląd zewnętrzny. Zwracanie uwagi na utrzymanie higieny ciała.</p> <p>3. Kształtowanie postaw prozdrowotnych. Styl życia i jego związek ze zdrowiem i chorobą.</p> <p>4. Uczenie zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych. Zapoznanie z zasadami bhp w różnych sytuacjach, a także zasad udzielania pierwszej pomocy w przypadku zagrożenia zdrowia i życia.</p> <p>5. Poprawianie sprawności fizycznej, uświadamianie roli i znaczenia sportu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, biologii, wykłady w ramach wychowania do życia w rodzinie; - pogadanki z pedagogiem szkolnym, pielęgniarką; - spotkania ze specjalistami, lekarzami; - szkolenie bhp i związane z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; - lekcje wychowania fizycznego, zajęcia Szkolnego Klubu Sportowego, zajęcia w terenie, rajdy piesze i rowerowe, zawody sportowe 	<p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, biologii, wychowania do życia w rodzinie, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, nauczyciele bibliotekarze, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
IV. Bezpieczeństwo (profilaktyka zachowań ryzykownych)	<p>1. Wdrażanie do pracy mającej na celu eliminowanie napięć psychicznych (określanie sytuacji budzących ład emocjonalny, szukanie sposobów panowania nad emocjami, ocenianie zachowania i efektów działań własnych oraz cudzych).</p> <p>2. Informowanie o sposobach zapobiegania chorobom, także cywilizacyjnym (zachęcani do hartowania się, zapobieganie infekcjom, badania kontrolne, aktywny wypoczynek, otyłość, AIDS, choroby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego; - lekcje wychowawcze; - zajęcia z pedagogiem, pielęgniarką szkolną; - wykłady w ramach wychowania do życia w rodzinie i lekcji religii; - spotkania z zaproszonymi pracownikami służby zdrowia i poradni specjalistycznych, 	<p>Pedagog szkolny, szkolny koordynator zdrowia, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii, etyki i religii,</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>nowotworowe, choroby psychiczne).</p> <p>3. Rozwijanie postaw pochwalających abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych (papierosy/e-papierosy, narkotyki, dopalacze, leki uspokajające i nasenne, substancje halucynogenne, sterydy anaboliczne, lotne rozpuszczalniki).</p> <p>4. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy. Bezpieczeństwo "w sieci"</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy na temat symptomów uzależnienia od Internetu (uświadomienie skali problemu, kształtowanie postaw asertywności, sposoby szukania pomocy, konsekwencje cyberprzemocy) - zapoznanie ze wskazówkami bezpiecznego korzystania oraz z zagrożeniami związanymi z korzystania z sieci - kształtowanie umiejętności ochrony danych osobowych - promowanie Internetowych zasad dobrego wychowania – Netykieta - eliminowanie cyberprzemocy <p>5. Zapobieganie zachowaniom agresywnym, przeciwdziałanie agresji słownej.</p> <p>6. Zapoznanie uczniów ze współczesnymi zagrożeniami społecznymi i cywilizacyjnymi oraz sposobami radzenia</p>	<p>policii i ośrodków interwencji, - uczestnictwo w konferencjach, wykładach, warsztatach, itp.</p> <p>- szkolny konkurs savoir vivreu „Netykieta”</p>	<p>pielęgniarka szkolna, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, policji, straży miejskiej, poradni specjalistycznych, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, itp.</p> <p>Nauczyciele przedmiotów informatycznych</p>	<p>Luty 2019</p>
--	---	--	--	------------------

	sobie z nimi (niszczenie środowiska naturalnego, osłabienie więzi społecznych i kreatywności, ingerencja urzędów technicznych w życie człowieka, terroryzm, nieprzestrzeganie praw człowieka, konflikty zbrojne, bezrobocie, uzależnienia, przestępczość, homoseksualizm, prostytutka, wczesna aktywność seksualna).			
--	--	--	--	--

Oczekiwane efekty oddziaływań wychowawczych.

Uczeń:

- ponosi odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- ma poczucie przynależności do zespołu klasowego, społeczności szkolnej i doświadcza współodpowiedzialności za działania własne i grupy,
- przestrzega obowiązującego prawa, zna obowiązki szkolne oraz powszechnie przyjęte normy i obyczaje,
- wykazuje się odpowiednią kulturą zachowania i języka,
- zna współczesne zagrożenia i choroby cywilizacyjne, potrafi wskazać sposoby radzenia sobie z nimi.

2.3. Cele i zadania wychowawcze w klasach drugich.

Cel ogólny: Kształtowanie człowieka przygotowanego do życia i otwartego na świat i jego problemy.

Obszar działań	Cele i zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Terminy
I. Relacje (kształtowanie postaw społecznych)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyrabianie właściwego stosunku do otoczenia i współodpowiedzialność za wyniki działań. 2. Wyrabianie umiejętności współdziałania w klasie, szkole, pracy. 3. Ponoszenie odpowiedzialności za cudzą i społeczną własność. 4. Korygowanie niewłaściwych postaw, nawyków oraz przyzwyczajzeń. Pielęgnowanie wartościowych uczuć: koleżeństwa, przyjaźni, życzliwości. 5. Powierzenie młodzieży zadań związanych z funkcjonowaniem szkoły i egzekwowanie odpowiedzialności za uzyskiwane efekty. (zagospodarowanie sal lekcyjnych, obsługa radiowęzła, prowadzenie gazetki szkolnej, itp.) 6. Kształtowanie umiejętności uczestnictwa w różnych formach działalności społeczności lokalnej. 7. Kształtowanie umiejętności współpracy z różnymi instytucjami. 8. Wzmacnianie w uczniu poczucia własnej wartości. 	<ul style="list-style-type: none"> - Apele i akademie, - spotkania klasowe, - lekcje wychowawcze, - spotkania z przedstawicielami różnych instytucji - wycieczki, - wykłady, - warsztaty, itp. organizowane w szkole oraz poza szkołą 	<p>Pedagog, wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele bibliotekarze, opiekun radiowęzła szkolnego, opiekun samorządu uczniowskiego, dyrektor.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p> <p>Uroczystości szkolne zgodnie z kalendarzem roku szkolnego.</p>

II. Kultura (wartości, normy, wzory zachowań)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią Tarnowa i jego najwybitniejszymi przedstawicielami. 2. Główne zabytki przyrody i architektury w Tarnowie i okolicach. 3. Elementy dziejów kultury regionalnej, regionalne tradycje, obyczaje i zwyczaje, muzyka. 4. Budowanie odpowiednich relacji z innymi, wskazywanie sposobów zachowania się uczniów w szkole, domu oraz w miejscach publicznych. 5. Rozwijanie postawy patriotycznej ucznia. 6. Poznawanie kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej i światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wycieczki tematyczne, - spotkania z zaproszonymi gośćmi, - wykłady, - warsztaty, - lekcje wychowawcze 	<p>Wszyscy wychowawcy i nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, wiedzy o kulturze, historii, etyki, religii, pedagog szkolny, nauczyciele bibliotekarze</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
III. Zdrowie i edukacja zdrowotna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie stylu życia wolnego od używek. 2. Wskazywanie sposobów umiejętnego zagospodarowania i aktywnego spędzania czasu wolnego. 3. Wyposażenie uczniów, rodziców w wiedzę na temat współczesnych form uzależnień, niepokojących symptomów, oznak uzależnienia, zagrożeniach z nich wynikających oraz sposobów pomocy. 4. Uświadomienie uczniom negatywnego wpływu dopalaczy, elektronicznych papierosów 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia sportowe i rekreacyjne - zajęcia realizowane w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych - lekcje wychowawcze - uczestnictwo w zewnętrznych, wykładach, warsztatach, seminariach, itp. 	<p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego i biologii, szkolny koordynator zdrowia, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, biblioteka i wolontariat, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>i nadużywania leków na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka.</p> <p>5. Kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach.</p> <p>6. Wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów.</p> <p>7. Wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości na temat stresu i jego wpływu na organizm młodego człowieka oraz wskazywanie sposobów radzenia sobie w zaistniałych sytuacjach stresowych.</p> <p>8. Znaczenie planu dnia w życiu człowieka - tworzenie własnego warsztatu.</p>		<p>medycznego, PCK, PPP, Hospicjum Domowego, itp.</p>	
<p>IV. Bezpieczeństwo (profilaktyka zachowań ryzykownych)</p>	<p>1. Profilaktyka uzależnień: (nikotynizm, e-papierosy, alkoholizm, narkomania, dopalacze, leki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazywanie konsekwencji zdrowotnych, społecznych, rodzinnych i ekonomicznych uzależnień, - zapobieganie w/w zagrożeniom i zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z nimi - przygotowanie do świadomego 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych - lekcje wychowawcze - spotkania z zaproszonymi pracownikami służby zdrowia 	<p>Pedagog szkolny, szkolny koordynator zdrowia, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa,</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych <p>2. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy, konsekwencje cyberprzemocy, eliminowanie cyberprzemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy na temat symptomów uzależnienia od Internetu - kształtowanie umiejętności ochrony danych osobowych - promowanie Internetowych zasad dobrego wychowania – Netykieta 	<p>i poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w zewnętrznych konferencjach, seminariach, warsztatach, itp. 	<p>biologii, etyki i religii, pielęgniarka szkolna, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa wodnego, ratownictwa medycznego, policji, straży miejskiej, PCK, poradni specjalistycznych, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, itp.</p>	
--	---	--	--	--

Oczekiwane efekty oddziaływań wychowawczych:

Uczeń:

- ponosi odpowiedzialność za swoje czyny,
- uczestniczy we współgospodarowaniu szkołą,
- nabywa umiejętności współpracy ze społecznością lokalną.

2.4. Cele i zadania wychowawcze w klasach trzecich

Cel ogólny wychowania: Kształtowanie przedsiębiorczości w strefie życia zawodowego.

Obszar działań	Cele i zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Terminy
I. Relacje (kształtowanie postaw społecznych)	1. Kształtowanie etyki zawodowej: <ul style="list-style-type: none"> • tajemnica zawodowa, • dobro klienta, • odpowiedzialność (cywilna, karna, zawodowa), 2. Kształtowanie postawy zawodowej przyszłego pracownika: <ul style="list-style-type: none"> • postawa społecznej dyscypliny, • postawa społecznej użyteczności, • postawa społecznej gospodarności, • postawa społecznego zaangażowania, • postawa społecznej otwartości, 3. Kształtowanie postawy odpowiedzialności, akceptacji i szacunku wobec ciała i płci. 4. Kształtowanie właściwych postaw wobec rodzicielstwa i związanej z nią płodności. 5. Zachęcanie uczniów do odpowiedzialnego podejścia do miłości, wierności oraz uczciwości.	- Apele i akademie, spotkania klasowe, - lekcje wychowawcze, - spotkania z przedstawicielami różnych instytucji - wycieczki, - wykłady, - warsztaty, itp. organizowane w szkole oraz poza szkołą, - uczestnictwo uczniów w przedstawieniach teatralnych, wystawach, projekcjach filmowych, itp. - pogadanki, apele, wykłady, itp. nagłaśniane przez radiowęzeł szkolny	Dyrektor, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, historii, wdż, religii, etyki, samorząd uczniowski, pedagog, nauczyciele bibliotekarze, rada rodziców, radiowęzeł szkolny	Cały rok szkolny Uroczystości szkolne zgodnie z kalendarzem roku szkolnego 2017/2018

	<p>6. Kształcenie odpowiedzialności za przyjęte postawy życiowe.</p> <p>7. Kształtowanie umiejętności oceny swoich działań.</p> <p>8. Kształtowanie umiejętności publicznego prezentowanie swojej osoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • autoprezentacja, • zachowania asertywne, • wypowiedanie sądów, opinii, podejmowanie decyzji. 			
II. Kultura (wartości, normy, wzory zachowań)	<p>1. Budowanie odpowiednich relacji z innymi ,wskazywanie sposobów zachowania się uczniów w szkole, domu oraz w miejscach publicznych,</p> <p>2. Rozwijanie postawy patriotycznej ucznia.</p> <p>3. Poznawanie kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej i światowej.</p> <p>4. Stosunek do zmian zachodzących w Polsce</p>	<p>- Uczestnictwo uczniów w przedstawieniach teatralnych, operowych, projekcjach filmowych, itp.</p> <p>- spotkania z zaproszonymi gośćmi,</p> <p>- wykłady, warsztaty,</p> <p>- lekcje wychowawcze</p>	<p>Wszyscy wychowawcy i nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, wiedzy o kulturze, etyki, religii, pedagog szkolny.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
III. Zdrowie i edukacja zdrowotna	<p>1. Promowanie zdrowego stylu życia.</p> <p>2. Przedstawienie sposobów aktywnego wypoczynku.</p>	<p>- Zajęcia sportowe i rekreacyjne,</p> <p>- zajęcia realizowane</p>	<p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>3. Wdrażanie do dbania o higienę osobistą w okresie dojrzewania.</p> <p>4. Uświadomienie uczniów, rodziców w temacie współczesnych chorób społecznych i cywilizacyjnych .</p> <p>5. Podkreślanie znaczenia profilaktycznych badań medycznych</p> <p>6. Podkreślanie istoty wypoczynku i rozwijania własnych zainteresowań dla zdrowia psychicznego (umiejętność radzenia sobie ze stresem, konsekwencje gromadzenia napięcia psychicznego).</p> <p>7. Kształcenie umiejętności zdrowego żywienia.</p>	<p>w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, - spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, - uczestnictwo w zewnętrznych wykładach, warsztatach, seminariach, itp. 	<p>wychowania fizycznego i biologii, szkolny koordynator zdrowia, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, biblioteka i wolontariat, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa medycznego, PCK, PPP, Hospicjum Domowego, itp.</p>	
<p>IV. Bezpieczeństwo (profilaktyka zachowań ryzykownych)</p>	<p>1. Profilaktyka uzależnień: (nikotynizm, e-papierosy, alkoholizm, narkomania, dopalacze)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazywanie konsekwencji zdrowotnych, społecznych, rodzinnych i ekonomicznych uzależnień, - motywy sięgania po używki - zapobieganie w/w zagrożeniom i zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z nimi - przekazanie informacji gdzie szukać pomocy dla osób eksperymentujących i uzależnionych - przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym 	<p>- Zajęcia w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, - spotkania z zaproszonymi pracownikami służby zdrowia i poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji, 	<p>Pedagog szkolny, szkolny koordynator zdrowia, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii, etyki i religii, pielęgniarka szkolna, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, ratownictwa wodnego, ratownictwa medycznego, policji,</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postawy asertywności - upowszechnienie wartości życia, hierarchizacja wartości, poszukiwanie właściwych wzorców. - kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych <p>2. <u>Przemoc i agresja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat przemocy fizycznej, psychicznej i zachowań agresywnych. - kształtowanie postawy zrozumienia i życzliwości wobec innych i odpowiedzialności za siebie i innych instytucje pomagające ofiarom przemocy <p>3. <u>Uzależnienie od TV i komputera.</u> <u>Cyberprzemoc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie mechanizmu uzależnienia - uświadomienie skali problemu - kształtowanie postawy asertywności - przygotowanie do świadomego korzystania ze środków multimedialnych - sposoby szukania pomocy - konsekwencje cyberprzemocy - zapoznanie ze wskazówkami bezpiecznego korzystania oraz z zagrożeniami związanymi z korzystaniem z sieci - kształtowanie umiejętności ochrony danych osobowych - promowanie Internetowych zasad 		<p>straży miejskiej, PCK, poradni specjalistycznych, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, itp.</p>	
--	---	--	--	--

	<p>dobrego wychowania – Netykieta</p> <p>4. <u>Sekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie w podstawową wiedzę na temat grup destrukcyjnych - kształtowanie silnej osobowości - zapoznanie z mechanizmami psychomanipulacji i sposobami oddziaływania grup destrukcyjnych - konsekwencje poddania psychicznej manipulacji - jak uchronić się przed sektami - sekty w Polsce - sposoby szukania pomocy <p>5. <u>Przestępczość:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie wiedzy i świadomości młodzieży na temat przestępstw i odpowiedzialności karnej za ich popełnienie - zapoznanie z procedurą sądową. - kształtowanie odpowiedzialności uczniów za własne postępowanie - profilaktyka przestępczości. 			
--	---	--	--	--

Oczekiwane efekty oddziaływań wychowawczych.

Uczeń:

- ponosi odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- ma poczucie przynależności do zespołu klasowego, społeczności szkolnej i doświadcza współodpowiedzialności za działania własne i grupy,
- przestrzega obowiązującego prawa, zna obowiązki szkolne oraz powszechnie przyjęte normy i obyczaje,

- wykazuje się odpowiednią kulturą zachowania i języka,
- zna współczesne zagrożenia i choroby cywilizacyjne, potrafi wskazać sposoby radzenia sobie z nimi.

2.5. Cele i zadania wychowawcze w klasach czwartych

Cel ogólny: Kształtowanie aktywnej postawy w wyborze drogi życiowej.

Obszar działań	Cele i zadania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin
I. Relacje (kształtowanie postaw społecznych)	1. Podkreślanie wartości i znaczenia koleżeństwa i przyjaźni w dorosłym życiu. 2. Kształtowanie odpowiedzialności za prezentowaną postawę i poglądy. Kształtowanie umiejętności panowania nad językiem wypowiedzi w różnych sytuacjach. 3. Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji w stosunku do siebie i innych, poszanowania godności swojej i drugiego człowieka. 4. Kształtowanie postawy otwartości na problemy i potrzeby innych ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu.	- Lekcje wychowawcze, - spotkania z pedagogiem, - wykłady w ramach wychowania do życia w rodzinie oraz lekcji religii lub etyki, - spotkania z przedstawicielami różnych instytucji, np. Hospicjum Domowego, - warsztaty, itp. organizowane w szkole oraz poza szkołą, - pogadanki, apele, wykłady, itp. nagłaśniane przez radiowęzeł szkolny	Dyrektor, wychowawcy, wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący języka polskiego, wychowania do życia w rodzinie, religii, etyki, pedagog szkolny, nauczyciele bibliotekarze, radiowęzeł szkolny, zaproszeni przedstawiciele różnych instytucji	Cały rok szkolny

	<p>5. Przygotowywanie uczniów do przyszłego życia rodzinnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej, społecznej i duchowej - funkcje rodziny ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie - znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka w rodzinie - partnerstwo w życiu rodziny - przyczyny konfliktów w rodzinie i sposoby ich rozwiązywania - komunikacja w rodzinie - świadome rodzicielstwo - wzmacnianie wartości i tradycji rodziny 			
<p>II. Kultura (wartości, normy, wzory zachowań)</p>	<p>1. Kształtowanie odpowiedzialności za właściwy wybór drogi życiowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie orientacji zawodowej - pomoc w wyborze dalszej drogi życiowej - podkreślanie roli wykształcenia i pracy w życiu człowieka - rozbudzanie aspiracji życiowych i wskazywanie perspektyw na przyszłość. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - zajęcia z doradcą zawodowym, - lekcje etyki, - zajęcia z pedagogiem 	<p>Wszyscy wychowawcy i nauczyciele, w szczególności uczący religii i etyki, wychowania do życia w rodzinie, pedagog szkolny, doradca zawodowy</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>2.Pomoc w planowaniu rozwoju osobistego i zawodowego ucznia</p> <p>3. Rozwijanie wartościowych postaw zawodowych, kształtowanie etyki zawodowej przyszłego pracownika</p> <ul style="list-style-type: none"> - postawa społecznej dyscypliny - postawa społecznej użyteczności - postaw społecznej gospodarności - postawa społecznego zaangażowania - postawa społecznej otwartości - uświadomienie możliwości dalszego kształcenia, doksztalcania i przekwalifikowania się. - kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane działania. <p>4. Edukacja filozoficzna (problem życia szczęśliwego, zagadnienia zmienności i niezmienności świata)</p> <p>Próba odpowiedzi na pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kim chcę być ? • co chcę robić w życiu? • jaki jest cel i sens mojego życia? • jak przeżyć życie? <p>5.Kształtowanie postaw społecznie pożądanych</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrwalanie nawyków kulturalnego 			
--	---	--	--	--

	zachowania się w miejscach publicznych i szacunku dla mienia publicznego			
III. Zdrowie i edukacja zdrowotna	<p>1. Uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.</p> <p>2. Higiena pracy umysłowej, podkreślanie istoty snu, wypoczynku i rozwijania własnych zainteresowań dla zdrowia psychicznego</p> <p>- kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, w czekających uczniów sytuacjach egzaminów maturalnego i na studia wyższe</p> <p>- propagowanie pozytywnego myślenia.</p> <p>3. Utrwalanie nawyków zdrowego żywienia, aktywności ruchowej i dbania o higienę osobistą.</p> <p>11. Przekazanie podstawowej wiedzy (przyczyny, objawy i profilaktyka) na temat chorób społecznych i cywilizacyjnych (m.in. choroby _ nowotworowe, otyłość, choroby układu krążenia, alergie, bulimia, anoreksja, nerwice, stres i depresja) ze szczególnym uwzględnieniem</p>	<p>- Zajęcia sportowe i rekreacyjne,</p> <p>- zajęcia realizowane w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych,</p> <p>- lekcje Wychowawcze,</p> <p>- spotkania z przedstawicielami służby zdrowia,</p> <p>- uczestnictwo w zewnętrznych wykładach, warsztatach, seminariach, itp.</p>	<p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, biologii, wychowania do życia w rodzinie, szkolny koordynator zdrowia, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, biblioteka i wolontariat, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia</p>	Cały rok szkolny

	chorób przenoszonych drogą płciową.			
IV. Bezpieczeństwo (profilaktyka zachowań ryzykownych)	<p>1. Profilaktyka uzależnień: (nikotynizm, e-papierosy, alkoholizm, narkomania, dopalacze)</p> <p>- ukazywanie konsekwencji zdrowotnych, społecznych, rodzinnych i ekonomicznych uzależnień,</p> <p>- motywy sięgania po używki</p> <p>- zapobieganie w/w zagrożeniom i zapoznanie ze sposobami radzenia</p>	<p>- Zajęcia w ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych,</p> <p>- lekcje wychowawcze,</p> <p>- zajęcia z pedagogiem,</p> <p>- prelekcje pielęgniarki szkolnej,</p> <p>- wykłady w ramach wychowania do życia w rodzinie i lekcji religii,</p> <p>- spotkania z zaproszonymi pracownikami służby zdrowia i poradni specjalistycznych, policji i ośrodków interwencji,</p>	<p>Pedagog szkolny, szkolny koordynator zdrowia, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, w szczególności uczący wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii, etyki i</p>	Cały rok szkolny

	<p>sobie z nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji gdzie szukać pomocy dla osób eksperymentujących i uzależnionych - przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym - kształtowanie postawy asertywności - upowszechnienie wartości życia, hierarchizacja wartości, poszukiwanie właściwych wzorców - kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych <p>2. Przemoc i agresja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat przemocy fizycznej, psychicznej i zachowań agresywnych. - kształtowanie postawy zrozumienia i życzliwości wobec innych i odpowiedzialności za siebie i innych, instytucje pomagające ofiarom przemocy <p>3. Czym grozi złe pojmowanie wolności?</p> <p>a) <u>Cyberprzemoc:</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w zewnętrznych konferencjach, seminariach, warsztatach, itp. 	<p>religii, pielęgniarka szkolna, zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia, policji, straży miejskiej, poradni specjalistycznych, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, itp.</p>	
--	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie mechanizmu uzależnienia - uświadomienie skali problemu - kształtowanie postawy asertywności - przygotowanie do świadomego korzystania ze środków multimedialnych - kształtowanie postawy odpowiedzialnego korzystania ze środków masowego przekazu - zagrożenia dla psychicznego i moralnego rozwoju człowieka płynące z mediów - sposoby szukania pomocy - konsekwencje cyberprzemocy b) <u>Sekty</u>: <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie w podstawową wiedzę na temat grup destrukcyjnych - kształtowanie silnej osobowości - zapoznanie z mechanizmami psychomanipulacji i sposobami oddziaływania grup destrukcyjnych - konsekwencje poddania psychicznej manipulacji - jak uchronić się przed sektami - sekty w Polsce - sposoby szukania pomocy c) <u>Przestępczość</u>: <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie wiedzy i 			
--	---	--	--	--

	<p>świadomości młodzieży na temat przestępstw i odpowiedzialności karnej za ich popełnienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z procedurą sądową. - kształtowanie odpowiedzialności uczniów za własne postępowanie - profilaktyka przestępczości. <p>d) <u>Pornografia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - konsekwencje uzależnienia od pornografii - wpływ pornografii na zaburzenia życia osobistego, rodzinnego i partnerskiego <p>e) <u>Odstępstwa od normy seksualnej (homoseksualizm):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skala i omówienie problemu - konsekwencje posiadania wielu partnerów seksualnych - tolerancja w stosunku do osób homoseksualnych 			
--	--	--	--	--

Oczekiwane efekty oddziaływań wychowawczych:

Uczeń:

- odpowiada za właściwy wybór drogi życiowej,
- zna możliwości dalszego kształcenia, doksztalcania przekwalifikowania,
- odpowiedzialnie korzysta ze środków techniki informacyjnej.

3. Zadania i obowiązki.

3.1. Powinności wychowawcze nauczycieli.

Szkoła realizuje swoje funkcje wychowawcze poprzez pracę wszystkich pracowników szkoły, a w szczególności:

- nauczycieli,
- wychowawców klas, którzy koordynują wychowanie w klasie,
- pedagoga szkolnego.

Do obowiązków wszystkich nauczycieli w zakresie pracy wychowawczej należy:

- przyjmowanie za podstawę wychowania uniwersalnych zasad moralnych i etycznych,
- kształcenie i wychowanie uczniów w umiłowaniu Ojczyzny, poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i przekonań religijnych,
- przygotowanie uczniów do wypełnienia obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości, wolności, szacunku dla pracy i odpowiedzialności,
- zapobieganie przejawom patologii społecznej wśród uczniów,
- promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,
- upowszechnianie wśród uczniów wiedzy ekologicznej, kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska,
- opieka wychowawcza w czasie wycieczek szkolnych, imprez, uroczystości, konkursów,
- prowadzenie dyżurów międzylekcyjnych,
- dbanie o etykę i godność zawodu nauczyciela,
- kształtowanie atmosfery życzliwości w stosunkach międzyludzkich,
- sprawiedliwe traktowanie wszystkich uczniów, bezstronność i obiektywizm w ocenianiu osiągnięć uczniów,
- szanowanie godności osobistej ucznia,
- dbanie o poprawność językową i bezbłędną pisownię w wypowiedziach własnych i uczniów.

Każdy oddział powierza się szczególnej opiece wychowawczej nauczycielowi zwanemu dalej „wychowawcą”.

Do obowiązków wychowawcy należy w szczególności :

- a) wypełnianie zadań opiekuńczych,
- b) poznanie osobowości ucznia – w tym jego zdolności i zainteresowań, oraz podejmowanie działań wzbudzających pozytywne motywacje do ich rozwijania,
- c) integrowanie zespołu klasowego,
- d) współdziałanie z :
 - domem rodzinnym – utrzymywanie bieżących kontaktów z rodzicami, organizacja zebrań i indywidualne kontakty z rodzicami,
 - pedagogiem szkolnym, wszystkimi nauczycielami uczącymi w klasie,
 - biblioteką szkolną,
 - pielęgniarką szkolną,
 - instytucjami statutowo zobowiązanymi do współpracy ze szkołą (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna, Policja, Służba zdrowia, Sanepid, MOPS, itp),
- e) diagnozowanie przyczyn trudności wychowawczych i niepowodzeń dydaktycznych i podejmowanie środków zaradczych,
- f) prowadzenie dokumentacji wychowawczej w tym: tworzenie i realizowanie planu wychowawczego klasy (wychowawca jest zobowiązany tworzyć plan wychowawczy klasy wraz z uczniami),
- g) wychowawca ma obowiązek zapoznać uczniów i rodziców z założeniami Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego .

Wychowawcy pracują w ramach zespołu wychowawczego, którym kieruje dyrektor.

Dla zapewnienia ciągłości pracy wychowawczej i jej skuteczności jeden wychowawca prowadzi zespół klasowy w ciągu cyklu kształcenia.

Zmiana wychowawcy może nastąpić w przypadku :

- przejścia nauczyciela na emeryturę,
- zmiany miejsca pracy nauczyciela,
- urlopu zdrowotnego i dłuższej choroby nauczyciela,
- zaniedbywania obowiązków wychowawczych,
- na wniosek rodziców uczniów,
- objęcia funkcji kierowniczych.

Po podjęciu uchwały zgodnie z własnym regulaminem, Rada Rodziców lub Rada Szkoły może wystąpić z uzasadnionym wnioskiem do dyrektora szkoły w sprawie zmiany nauczyciela, któremu powierzy lub powierzył on zadania wychowawcy klasy. Dyrektor szkoły rozpatruje wnioski w terminie 14 dni od daty jego otrzymania.

Wszyscy nauczyciele są zobowiązani do udzielania rodzicom informacji na temat osiągnięć dydaktycznych i zachowania ich dzieci. Zobowiązani są również do uczestnictwa w rozmowach lub zebraniach z rodzicami (na prośbę rodziców, wychowawcy lub polecenie dyrektora szkoły).

3.2. Obowiązki wychowawcze organów wewnątrzszkolnych.

- Rada Pedagogiczna:
 - planowanie i organizowanie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej,
 - semestralne i roczne analizowanie, ocenianie stanu nauczania, wychowania i opieki oraz organizacyjnych i materialnych warunków pracy szkoły,
 - kształtowanie postaw obywatelskich, etycznych, zawodowych swoich członków zgodnie z Konstytucją i Powszechną Deklaracją Praw Człowieka,
 - organizowanie wewnątrzszkolnego samokształcenia i upowszechnianie nowatorstwa pedagogicznego,
 - współpraca z rodzicami i opiekunami uczniów,
 - podejmowanie uchwał w sprawie skreślenia z listy uczniów,
 - zatwierdzanie szkolnych regulaminów wewnętrznych,
 - dyscyplinowanie zachowania i postępowania uczniów zgodnie ze statutem szkoły oraz regulaminem wewnętrznym szkoły.

- Rada Rodziców:
 - zapewnienie współpracy rodziców ze szkołą poprzez spójne oddziaływanie na dzieci i młodzież w procesie dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym, z uwzględnieniem ich potrzeb zdrowotnych i rozwojowych,
 - doskonalenie sposobu organizowania, kształcenia, wychowania i opieki w szkole, rodzinie i środowisku dziecka,
 - zaznajamianie rodziców z programem kształcenia, wychowania i opieki, organizacją nauczania oraz wynikającymi z nich zadaniami dla szkoły i rodziców,
 - upowszechnianie wśród rodziców wiedzy o wychowaniu oraz funkcjach opiekuńczo- wychowawczych rodziny,
 - pozyskiwanie rodziców do czynnego udziału w realizacji zadań wychowawczych i opiekuńczych szkoły

- oraz udzielanie w tym zakresie pomocy szkole,
- tworzenie właściwego klimatu i warunków materialnych do funkcjonowania szkoły,
 - przedstawianie dyrektorowi szkoły, radzie pedagogicznej oraz organowi prowadzącemu szkołę opinii w istotnych sprawach dotyczących szkoły,
 - dokonywanie własnej oceny pracy szkoły i przedstawianie jej władzom szkoły oraz organom nadzorującym pracę szkoły,
 - zgłaszanie do dyrektora i rady pedagogicznej szkoły wniosków i opinii dotyczących wszystkich spraw szkoły,
 - współudział w bieżącym i perspektywnym programowaniu pracy szkoły,
 - pomoc w doskonaleniu warunków i organizacji pracy szkoły,
 - współpraca ze środowiskiem lokalnym,
 - udzielanie pomocy finansowej samorządowi uczniowskiemu oraz innym organizacjom młodzieżowym i społecznym działającym na terenie szkoły,
 - uczestniczenie w planowaniu wydatków szkolnych z przyznanego szkole budżetu,
 - podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania dodatkowych środków finansowych dla szkoły, zwłaszcza na działalność opiekuńczo-wychowawczą,
 - współudział w organizowaniu zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
 - współudział w działalności szkoły na rzecz ochrony zdrowia uczniów oraz podnoszenia poziomu higieny,
 - współudział w przyznawaniu uczniom stypendiów oraz innych form pomocy materialnej.

- Samorząd Szkolny:

- uczestniczenie młodzieży w samodzielnym rozwiązywaniu problemów społeczności uczniowskiej oraz współdziałanie z nauczycielami w realizacji celów wychowawczych szkoły,
- rozwijanie demokratycznych form współpracy między uczniami a nauczycielami,
- kształtowanie samorządności, tworzenie warunków do aktywności, samokontroli i samodyscypliny,
- przekazywanie dyrekcji, radzie pedagogicznej, radzie rodziców opinii i potrzeb młodzieży,
- współudział w pomocy koleżankom i kolegom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- inspirowanie prac na rzecz szkoły i środowiska,
- dbałość o estetyczny wygląd szkoły,
- organizowanie pomocy koleżeńskiej uczniom mającym trudności w nauce, w domu i środowisku,
- wzbogacanie i rozwijanie tradycji szkoły oraz dbałość o jej dobre imię.

- Opiekun Samorządu Szkolnego:

- udzielanie pomocy w realizacji przyjętych przez Samorząd zadań,

- zapewnienie niezbędnych warunków organizacyjnych do samorządowej działalności młodzieży,
- czuwanie nad właściwą działalnością Samorządu, a zwłaszcza jego sekcji oraz nad właściwym dysponowaniem funduszami Samorządu,
- informowanie młodzieży o uchwałach Rady Pedagogicznej dotyczących spraw uczniowskich,
- inspirowanie nauczycieli oraz wychowawców klas do współpracy z Samorządem Uczniowskim oraz wspieranie go w zakresie jego działalności,
- uczestniczenie w ocenie pracy Samorządu Uczniowskiego dokonywanej przez dyrekcję szkoły i Radę Pedagogiczną.

3.3. Zadania opiekuńcze, wychowawcze i profilaktyczne szkoły.

Szkoła pełni funkcje opiekuńcze poprzez działalność:

- wychowawców klas,
- pedagoga szkolnego,
- szkolnej służby zdrowia,
- rady rodziców,
- organizacji uczniowskich działających na terenie szkoły.

Szkoła sprawuje opiekę nad uczniami m.in. poprzez:

- udzielanie pomocy psychologicznej i pedagogicznej,
- udzielanie pomocy, rad i wskazówek uczniom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych,
- stwarzanie odpowiednich warunków nauczania i pobytu uczniom niepełnosprawnym,
- organizowanie pomocy materialnej dla uczniów, wspólnie z Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim i Pedagogiem Szkolnym,
- opiekę pielęgniarską,
- utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami (opiekunami) w sprawach postępów w nauce i zachowania się uczniów,
- troskę o uczniów z Domu Dziecka i rodzin zastępczych, systematyczny kontakt z ich opiekunami.

3.4. Zasady współpracy z instytucjami wspomagającymi działania wychowawcze szkoły.

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna:
 - kierowanie uczniów z trudnościami szkolnymi oraz zaburzeniami emocjonalnymi na badania pedagogiczno-psychologiczne,
 - przekazywanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej opinii o kierowanych na badania uczniach,
 - konsultacje z pracownikami w/w poradni w sprawie działań wobec uczniów będących w szczególnie trudnych sytuacjach emocjonalnych,
 - informowanie wychowawców i nauczycieli o zaleceniach poradni wobec przebadanych uczniów,
 - kierowanie rodziców i uczniów na indywidualne rozmowy z pracownikami poradni,
 - organizowanie planu zajęć szkolnych uczniom, którzy realizują indywidualny tok nauki,
 - udział uczniów w zajęciach terapeutycznych dostosowanych do ich potrzeb.
- Policja:
 - pogadanki dla młodzieży w ramach działań prewencyjnych,
 - wspólne działania wobec uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
 - interwencje w domach uczniów – rozpoznawanie sytuacji rodzinnej ucznia.
- Specjalistyczne poradnie uzależnień:
 - kierowanie uczniów uzależnionych na terapię lub w razie konieczności na leczenie,
 - organizowanie spotkań z młodzieżą i rodzicami.
- Dom Dziecka:
 - przepływ informacji o sytuacji dzieci w domu dziecka,
 - omawianie form pomocy dzieciom z domu dziecka i ustalanie wspólnych działań wychowawczo opiekuńczych.
- Sąd Rodzinny:
 - współpraca z kuratorami uczniów – informowanie o sytuacji uczniów w szkole, ustalanie wspólnych działań opiekuńczo-wychowawczych,
 - kierowanie do sądu spraw uczniów zagrożonych demoralizacją ze strony rodziny.

- PCK:
 - działania na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
 - wywiady środowiskowe w domach uczniów przeprowadzone przez pracowników PCK,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:
 - przepływ informacji o sytuacji zdrowotnej, emocjonalnej, prawnej uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i prawnej,
 - wywiady środowiskowe w domach uczniów – współpraca z rodziną,
 - udzielanie porad uczniom i ich rodzinom w sytuacjach, gdy w rodzinie istnieje problem przemocy związany z uzależnieniem,
 - współpraca z ofiarami przemocy w rodzinie,
 - wspólne oddziaływania psychopedagogiczne na uczniów,
 - udział pedagoga szkolnego w warsztatach i szkoleniach organizowanych przez m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, itp.
- Centrum Informacji Zawodowej:
 - udział młodzieży w warsztatach organizowanych przez CIZ,
 - udzielanie pomocy uczniom z zakresu orientacji zawodowej i kierunku dalszego kształcenia się,
 - przeprowadzanie przez pracowników CIZ testów psychologicznych w celu określenia u uczniów preferencji zawodowej,
 - zajęcia warsztatowe oraz indywidualne porady w ramach orientacji zawodowej prowadzone w szkole,
 - udział pedagoga szkolnego w warsztatach i szkoleniach organizowanych przez CIZ.

3.5. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.

Współpraca szkoły z rodzicami powinna przebiegać według następujących zasad:

- partnerstwa
- wielostronnego przepływu informacji
- jedności oddziaływań
- aktywności i systematyczności.

Formy współpracy z rodzicami:

- spotkania z dyrekcją i Radą Rodziców,
- klasowe zebrania rodziców,
- spotkania okolicznościowe,
- spotkania z okazji uroczystości i imprez szkolnych (klasowych),
- spotkania indywidualne (konsultacje),
- kontakty korespondencyjne – listy do rodziców, zeszyt korespondencji.

Wychowawca (nauczyciel) w szczególności:

- zapoznaje rodziców z istotnymi dla nich aktami prawa oświatowego (m.in. regulamin oceniania, klasyfikacji i promowania, organizacji roku szkolnego) oraz ustaleniami wewnątrzszkolnymi (regulaminy, kryteria ocen),
- zapoznaje rodziców z zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi szkoły,
- bieżąco i rzetelnie informuje uczniów i ich rodziców o wynikach w nauce uczniów i ewentualnych zagrożeniach niepowodzeniami dydaktycznymi,
- udziela porady pedagogicznej rodzicom w sprawach wychowania,
- przekazuje wnioski i uwagi dotyczące wychowanków zespołowi nauczycieli uczących w danej klasie.

3.6. Prawa i obowiązki uczniów.

Uczeń jako członek społeczności szkolnej korzysta z praw gwarantujących mu pełne poszanowanie godności, rozwijania intelektu i zainteresowań oraz współdecydowania w sprawach organizacji życia szkoły.

Prawa i obowiązki uczniów oraz zasady nagradzania i karania zawarte są w opracowanym z udziałem przedstawicieli Samorządu Szkolnego i zatwierdzonym Statucie Szkoły.

Jednym z elementów Statutu Szkoły jest Wewnątrzszkolny System Oceniania zawierający tryb ustalania ocen z zachowania.

4. Kryteria efektywności działań wychowawczych i profilaktycznych.

Szkoła analizuje efektywność pracy profilaktyczno – wychowawczej poprzez:

- 1) bezpośrednią rozmowę z uczniami i rodzicami, wywiady, dyskusje, ankiety
- 2) wnikliwą obserwację uczniów,
- 3) spotkania szkolnego zespołu wychowawczego (wymiana uwag, spostrzeżeń oraz własnych doświadczeń w zakresie pracy wychowawczej)
- 4) analizę dokumentów szkolnych:
 - dzienników lekcyjnych i dziennika pedagoga szkolnego,
 - zestawień wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej,
 - raportów z mierzenia jakości pracy szkoły,
 - arkuszy hospitacyjnych,
 - arkuszy analizy pracy własnej,
 - sprawozdań z realizacji planu pracy wychowawczej klas,
 - sprawozdań z realizacji planu pracy komisji przedmiotowych i zadaniowych,
 - sprawozdań z realizacji planu pracy pedagoga szkolnego,
 - sprawozdań z realizacji planu pracy samorządu uczniowskiego,
 - dokumentacji konkursów szkolnych i pozaszkolnych.
- 5) ankiety przeprowadzone wśród uczniów,
- 6) notatki z rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

Spodziewane efekty pracy wychowawczej, będące wynikiem systematycznego i spójnego oddziaływania w zakresie wychowania i profilaktyki, podzielić należy na mierzalne i niemierzalne.

Mierzalne wskaźniki efektywności pracy wychowawczej to:

- frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych,
- liczba spóźnień,
- frekwencja na zebraniach z rodzicami,
- częstotliwość rozmów indywidualnych z rodzicami,
- liczba wykroczeń i aktów agresji,
- liczba uczniów uzależnionych (papierosy, alkohol, narkotyki)

5. Procedury szkolne.

Metody postępowania pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły oraz szkoły jako instytucji w sytuacjach kryzysowych

§ 1

Zasady ogólne

1. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.
2. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.
3. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest Dyrektor Szkoły.
4. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje zgodnie ze statutem szkoły.

§ 2

Procedury udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej

Procedury udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej stanowią odrębny dokument szkolny.

§ 3

Niepowodzenia szkolne ucznia

1. Wobec uczniów, u których nauczyciele przedmiotowi zauważają narastające niepowodzenia szkolne, wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem i nauczycielem przedmiotowym przygotowują propozycje pomocy uczniowi. Konsultują je z uczniem i jego rodzicami w trakcie indywidualnych spotkań. Za zgodą rodziców uczeń może korzystać z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie :
 - dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia,
 - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
 - zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,

- konsultacji i porad dla uczniów

§ 4

Wagary

1. Realizację obowiązku szkolnego kontroluje Dyrektor szkoły. Nałożone przez niego zadania w tym zakresie wykonują wychowawcy klas i pedagog szkolny:
 - do dnia 14 każdego miesiąca wychowawcy klas przyjmują usprawiedliwienia nieobecności za poprzedni miesiąc. Usprawiedliwienia wystawiają rodzice, prawni opiekunowie ucznia lub inne uprawnione osoby. Uczeń, który ukończył 18 rok życia może sam usprawiedliwiać swoje nieobecności,
 - przyjęta jest osobista, telefoniczna i pisemna forma usprawiedliwienia nieobecności,
 - wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym podejmuje działania motywujące uczniów do uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych,
 - w przypadku długotrwałej lub powtarzającej się nieusprawiedliwionej absencji ucznia, wychowawca samodzielnie lub we współpracy z pedagogiem szkolnym podejmuje kroki, by skontaktować się z rodzicami. Wspólnie z uczniem i jego rodzicami ustalają przyczyny nieobecności i możliwości postępowania w celu mobilizacji ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne. Uczeń i rodzice otrzymują propozycje pomocy ze strony szkoły.
 - w sytuacji braku efektów działań bądź niemożności skontaktowania się z rodzicami, lub ich niechęci do podjęcia współpracy, wychowawcy klas przekazują pedagogowi szkolnemu wykaz uczniów, których nieobecności przekroczyły 10 godzin nieusprawiedliwionych w miesiącu,
 - do rodziców tych uczniów dyrektor szkoły kieruje wezwanie do realizacji obowiązku szkolnego,
 - informacje o niezrealizowaniu obowiązku szkolnego i podjętych przez szkołę krokach, dyrektor szkoły kieruje także do organu prowadzącego placówkę oraz Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji.
Organ prowadzący placówkę może podjąć czynności w celu ukarania grzywną rodziców ucznia.

§ 5

Agresja i przemoc rówieśnicza.

1. Szkolne postępowanie wszczynane jest w sytuacji występowania agresji i przemocy na terenie szkoły czyli:
 - zniszczenia i zawłaszczenia mienia prywatnego i szkolnego, w tym także oszustwa i wyłudzenia,
 - naruszenia nietykalności fizycznej innych osób i swojej,
 - naruszenia godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna).
2. Osoby, do których uczeń może zgłosić fakt wystąpienia sytuacji agresji to wszyscy pracownicy szkoły. Ich obowiązkiem jest podjęcie natychmiastowych działań w celu przerwania agresji i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zdarzenia.
3. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest przez dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy.
4. O udziale uczniów w zajściu, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach informowani są rodzice, w możliwie najkrótszym czasie.
5. Szczególną opieką pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy otoczona zostaje ofiara zajścia. Otrzymuje wsparcie psychologiczne, a także informacje o możliwościach dochodzenia praw poprzez indywidualne zgłoszenie zajścia w Komendzie Powiatowej Policji.
6. Sprawca zajścia ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania i podjęcia działań w celu zakończenia sprawy. Ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej jego sytuacji. Jego pośrednikami mogą być: wychowawca klasy, rzecznik praw ucznia, pedagog szkolny.
7. Wychowawca klasy i pedagog szkolny planują i przeprowadzają działania mające na celu zmianę sposobu zachowania ucznia na akceptowane społecznie.
8. W sytuacji aktów powtarzającej się agresji lub czynów rozmyślnych, ze szczególną brutalnością, szkoła zwraca się z prośbą o interwencję do Komendy Powiatowej Policji, Sadu Rejonowego.
9. Szkoła bierze udział w wyjaśnianiu spraw z udziałem uczniów, dziejących się poza terenem szkoły, po otrzymaniu prośby uczniów lub rodziców o pomoc.

§ 6

Palenie papierosów (e-papierosy)

1. Wobec ucznia, który pali w szkole papierosy, podejmowane są następujące kroki:
 - o sytuacji palenia i podjętych działaniach informowani są rodzice ucznia
 - wychowawca lub pedagog szkolny prowadzi działania indywidualne mające na celu zmianę postawy ucznia

- uczeń otrzymuje informacje o szkodliwości palenia, możliwościach i miejscach zaprzestania palenia.

§ 7

Alkohol, narkotyki, dopalacze i używki

Postępowanie z uczniem podejrzanym o spożycie alkoholu lub narkotyków:

- a) najszybciej, jak tylko sytuacja pozwala kontaktujemy się z rodzicami ucznia, informując o prawdopodobnym spożyciu alkoholu lub narkotyków
- b) wspólnie z rodzicami podejmujemy dalsze działania:
 - spotkanie z uczniem, wyjaśnienie zaistniałej sytuacji
 - określenie oczekiwań ucznia i rodziców
 - określenie możliwości pomocy ze strony szkoły
 - przekazanie informacji o konsekwencjach w razie powtórzenia sytuacji i potwierdzenia faktu użycia alkoholu lub narkotyków

Postępowanie z uczniem będącym pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły lub w trakcie imprez organizowanych przez szkołę:

- zapewnienie dziecku bezpieczeństwa – miejsce w celu odizolowania ucznia od osób postronnych i zapewnienie mu opieki (pielęgniarka, lekarz, nauczyciel, pedagog szkolny)
- w sytuacjach zagrożenia zdrowia ucznia, wezwanie lekarza
- bezzwłoczne poinformowanie o sytuacji i podjętych krokach rodziców ucznia
- wezwanie służby Komendy Policji i przekazanie ucznia celem określenia jego stanu
- zorganizowanie spotkania (w możliwie najbliższym dniu) uczeń, rodzice, wychowawca klasy, dyrektor, pedagog szkolny w celu ustalenia przyczyn postępowania ucznia oraz ustalenie możliwości i formy pomocy uczniowi, we współpracy rodzice – uczeń – szkoła

W sytuacji podejrzenia, że uczeń posiada alkohol lub substancję przypominającą narkotyk należy podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel / wychowawca, pedagog, dyrektor/ ma prawo żądać, by uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby, kieszeni
- Osoby te nie mogą samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani teczki ucznia – czynności tej może dokonać wyłącznie funkcjonariusz Policji

Postępowanie w sytuacji znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyki:

- osoba, która znalazła substancję mogącą być narkotykiem zabezpiecza ją przed dostępem osób niepowołanych i ewentualnym zniszczeniem, w miarę możliwości próbuje uzyskać informacje o pochodzeniu i właścicielu substancji
- zawiadamia dyrektora szkoły, przekazuje mu substancję
- Dyrektor wzywa Policję i przekazuje jej substancję oraz uzyskane informacje.

§ 8

Falszerstwo

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

- dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności)
- przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców
- podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich
- podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.).

1. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

- wychowawca klasy
- nauczyciel przedmiotu
- pedagog szkolny
- zespół wychowawczy
- dyrektor

2. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

- powiadomienie rodziców ucznia
- spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa
- podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców.

3. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Komendy Powiatowej Policji

§ 9

Kradzież i zniszczenia

Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego, dokonanego na terenie szkoły przez uczniów:

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono.
2. O fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest dyrektor.
3. Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.
4. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia – o podjętych przez pracownika działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.
5. W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza 50 PLN / lub kwoty zgodnej z aktualnym stanem prawnym/ sprawa obligatoryjnie jest zgłaszana do Komendy Powiatowej Policji.

§ 10

Zagrożenie demoralizacją ucznia

1. Wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej w postaci m.in.:
 - używania i propagowania wulgaryzmów, słów i obrazów obrażających godność innych
 - używania lub rozprowadzania substancji psychoaktywnych, alkoholu, papierosów
 - wagarów
 - udziału w kradzieżach i zniszczeniach na terenie szkoły
 - powtarzających się zachowaniach agresywnych
 - prowokowania powstawania sytuacji konfliktowych
 - przyniesienia na teren szkoły substancji i przedmiotów zagrażających życiu lub zdrowiu innych uczniów, wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym planuje wspólnie z rodzicami ucznia działania mające na celu zmianę jego postawy.
2. Działania te mogą mieć formę:

- indywidualnych rozmów z uczniem
 - rozmów z uczniem w obecności rodzica
 - podpisania kontraktu przewidującego pożądany typ zachowań ucznia, ofertę pomocy szkolnej, formy pomocy i kontroli ze strony rodziców oraz konsekwencje w razie powtarzania zachowań niepożądanych
 - udziału w zajęciach terapeutycznych – indywidualnych lub grupowych
 - zmiany klasy na równorzędną, za zgodą dyrektora szkoły.
3. W przypadku braku pożądanych zmian zachowania ucznia, dyrektor szkoły zwraca się prośbą do instytucji wspierających działania wychowawcze szkoły:
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
 - Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich
 - Komendy Powiatowej Policji – Wydziału Prewencji
 - i innych w zależności od potrzeb.

§ 11

Nieobecność rodziców ucznia

- Rodzice lub prawni opiekunowie ucznia opuszczający miejsce zamieszkania powinni poinformować dyrekcję szkoły o osobie, której powierzają pełnienie opieki nad dzieckiem. Informacja powinna mieć formę pisemną i zostać złożona w sekretariacie szkoły
- Wychowawca klasy, który otrzymał informację o nieobecności rodziców lub prawnych opiekunów ucznia zobowiązany jest przekazać ją dyrekcji szkoły
- Dyrekcja szkoły zgłasza fakt pozostawienia dziecka bez opieki osoby dorosłej do Komendy Powiatowej Policji.

§ 12

Uczennica w ciąży

1. Wobec uczennicy w ciąży zespół w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca klasowy, nauczyciele przedmiotowi w porozumieniu z rodzicami przygotowują program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.
2. Uczennica może korzystać z następujących form pomocy:

- dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych i sytuacji pozaszkolnej uczennicy
 - indywidualnych konsultacji przedmiotowych
 - indywidualizacji toku nauczania i oceniania wiadomości
 - dodatkowych egzaminów klasyfikacyjnych bądź poprawkowych w terminie dogodnym dla uczennicy / nie później niż do 6 miesięcy od pierwszego ustalonego terminu /
3. Pedagog szkolny przygotowuje plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi.
4. W razie potrzeby szkoła podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy / m.in. współpraca z OPS, instytucjami charytatywnymi, sponsorami /.

§ 13

Osoba obca na terenie szkoły

Każdy, kto nie jest uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.

1. Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły:

- Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu
- W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej
- W innych wypadkach należy kierować do dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego
- W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

§ 14

Sprawy sporne i konflikty

1. Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:
 - a) konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów
 - b) konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów
 - c) konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga zastępca dyrektora wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia
 - d) konflikt między nauczycielami – rozstrzyga dyrektor, a w ostateczności Rada Pedagogiczna
 - e) konflikt między nauczycielem, a dyrektorem rozstrzyga Rada Pedagogiczna, a w konieczności organ nadzorujący
 - f) konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia – rozstrzyga dyrektor, a w razie konieczności Rada Pedagogiczna przy czym rodzic ma prawo odwołać się do organu nadzorującego szkołę.
2. Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.
3. Termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony.
4. Z polubownego posiedzenia sporządzany jest protokół, przechowywany u dyrektora szkoły.
5. Po rozstrzygnięciu sporów wymienionych w ust. 1 pkt: a, b, e zastępca dyrektora zapoznaje w formie notatki służbowej dyrektora szkoły przedstawiając jednocześnie protokół z polubownego posiedzenia w terminie 3 dni od jego daty.
6. Stronom wymienionym w ust 1 pkt a-e przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od daty polubownego posiedzenia odpowiednio:
 - stronom wymienionym w ust. 1 pkt a,b,c,f do dyrektora szkoły
 - stronom wymienionym w ust. 1 pkt d-e do organu nadzoru pedagogicznego.

6. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

Program wychowawczo-profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym. Zgodnie z założeniami twórców ma ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Program jest zapisem swoistych oczekiwań i przewidywań dotyczących efektów wychowania szkolnego. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz cyklicznie dokonywanej ewaluacji.

Przez monitorowanie rozumiemy systematyczną i rozciągniętą w czasie obserwację sposobów realizacji przyjętych w Programie celów i zadań wychowawczych i profilaktycznych. Ewaluacja jest natomiast pogłębioną analizą i interpretacją zebranych danych oraz oceną wartości Programu. Pozwoli podjąć decyzję, czy ma być dalej realizowany, a jeżeli tak, to czy należy go zmodyfikować.

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest więc analizą i oceną:

1. wszelkich efektów jego wdrożenia
2. szeroko pojętych warunków (środowiskowych, organizacyjnych, materialnych), w jakich jest realizowany
3. stopnia jego realizacji wobec założonych celów.

Powołany przez dyrektora szkoły zespół zadaniowy przeprowadza przynajmniej raz w roku badania ewaluacyjne z zastosowaniem wcześniej opracowanych kryteriów i narzędzi, gwarantujących miarodajność i wiarygodność wyników. Podstawą opracowania kryteriów ewaluacyjnych są standardy mierzenia jakości pracy szkoły z obszaru wychowanie i opieka.

Kryteria ewaluacji *Programu Wychowawczo-Profilaktycznego*

Kryterium	Pytania kluczowe
1. Celowość	Czy cele wychowania zostały dobrane trafnie z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ucznia?
2. Komunikatywność	Czy Program ma przejrzystą strukturę? Czy w sposób zrozumiały dla uczniów i rodziców formułuje cele, zadania i formy wychowania szkolnego?
3. Realność	Czy jest możliwy do realizacji w naszych warunkach? Czy spełnia oczekiwania środowiska lokalnego wobec szkoły?
4. Aktywizacja	Czy Program pobudza do działania wszystkich członków społeczności szkolnej? W jakim stopniu umożliwia rodzicom włączanie się w jego realizację?
5. Jawność	Czy uczniowie i rodzice znają zawarte w Programie cele i świadomie uczestniczą w ich realizacji?
6. Efektywność	Czy da się zaobserwować pozytywne efekty oddziaływań Programu?
7. Spójność	Czy cele i zadania <i>Programu</i> są spójne z celami oraz zadaniami wyznaczonymi przez <i>Podstawę programową kształcenia ogólnego</i> i <i>Statut</i> ? Czy zapisany system kar i nagród pozwala realizować istotne cele wychowawcze?

Narzędzia ewaluacji *Programu Wychowawczo-Profilaktycznego*:

- kwestionariusze ankiet i wywiadów
- skale postaw
- arkusze obserwacyjne
- karty zachowania ucznia - stanowią jego integralną część.

Wyniki ewaluacji są jawne, prezentowane są w postaci raportu. Z jego skróconą wersją dyrektor zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego.

6.1. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego w roku szkolnym 2017/2018.

Praca wychowawczo – opiekuńcza Zespołu Szkół Mechaniczno – Elektrycznych w Tarnowie w roku szkolnym 2017/2018 oparta była na Programie Wychowawczym i Profilaktycznym Szkoły.

Celem programu wychowawczego jest praca w takich obszarach jak: kształtowanie postaw i wartości, wzory i normy zachowań, zdrowie i edukacja zdrowotna, profilaktyka zachowań ryzykownych.

O realizację programu profilaktycznego i wychowawczego troszczyli się wszyscy nauczyciele, zwłaszcza wychowawcy poszczególnych oddziałów klasowych. Wychowawcy pracowali w oparciu o zakres przygotowanych tematów do realizacji. Analiza tematów godzin wychowawczych podejmowanych przez wychowawców pozwala zauważyć, iż poruszane treści były dostosowane do potrzeb konkretnych klas. Wychowawcy podejmowali działania zmierzające do wytworzenia właściwej atmosfery (życzliwości, zrozumienia, koleżeństwa i powstawania więzi integrujących klasę), inicjowali oraz współorganizowali wraz z wychowankami wiele imprez i uroczystości klasowych i szkolnych. W sprawozdaniach rocznych wychowawcy klas oceniają czy i w jakim stopniu założone cele Planu są realizowane, jak również skuteczność realizacji założonych w nim celów. Działania wychowawcze, po dokładnej analizie sprawozdań wychowawców, są corocznie modyfikowane. Ewaluacją działań wychowawczych na bieżąco zajmuje się zespół wychowawczy, jest ona także elementem całościowej ewaluacji pracy szkoły.

Treści profilaktyczne i wychowawcze były przedmiotem wielu godzin wychowawczych, prowadzonych przez wychowawców i pedagoga. Jeżeli chodzi o tematykę podejmowaną na godzinach wychowawczych to dotyczyła ona m.in. wyznawanych wartości, tradycji, samooceny, uzależnień, agresji i przemocy, tolerancji, sekt, subkultur, miłości, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, zdrowego odżywiania, efektywnego uczenia się.

Wiele uwagi i troski poświęcono budowaniu świadomości narodowej i tożsamości regionalnej uczniów. Społeczność szkolna organizowała i uroczysto obchodziła m.in. Dzień Edukacji Narodowej, święto Patrona Szkoły, przygotowała audycje w radiowęźle na temat Dnia Niepodległości czy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. W roku szkolnym 2017/2018 odbywały się klasowe spotkania opłatkowe, ogniska, wyjścia i wyjazdy integracyjne klas, a także wyjścia na seanse filmowe i przedstawienia teatralne. Uczniowie chętnie brali udział również w różnych konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz w zawodach sportowych. Były to konkursy literackie, ortograficzne, przyrodnicze, językowe, historyczne, również olimpiady z przedmiotów zawodowych czy Tarnowska Liga Debatancka, gdzie nasi uczniowie zajęli czołowe miejsca. Nasi uczniowie z ogromnym zapałem angażują się także w wolontariat i różnorodne akcje charytatywne.

W realizację programu wychowawczego szkoły włączyli się również rodzice. Współpracowali oni z nauczycielami i wychowawcami w ciągu całego roku szkolnego, uczestnicząc m.in. w wywiadówkach, konsultacjach oraz kontaktując się indywidualnie.

Wyniki ewaluacji.

Do ewaluacji programu wykorzystano anonimową ankietę przeprowadzoną w trzech liczących po trzydzieści osób grupach: nauczycieli, losowo wybranych uczniów i rodziców.

Respondenci odpowiedzieli na następujące pytania:

1. Na co Państwa zdaniem, szkoła powinna kłaść szczególny nacisk w zakresie wychowania i profilaktyki (proszę o zaznaczenie 4 odpowiedzi):
 - a) profilaktyka uzależnień

- b) cyberprzemoc
- c) poprawa relacji rówieśniczych
- d) przeciwdziałanie agresji, w tym słownej
- e) promowanie zdrowego stylu życia
- f) kształtowanie postaw patriotycznych
- g) kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich
- h) kształtowanie postaw humanitaryzmu i tolerancji
- i) inne.....

2. Który, wg Państwa obszar działań programu wychowawczo – profilaktycznego jest najistotniejszy:

- a) relacje – kształtowanie postaw społecznych
- b) kultura – wartości, normy, wzory zachowań
- c) zdrowie i edukacja zdrowotna
- d) bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

3. Na które z zachowań ryzykownych należy wg Państwa zwrócić szczególną uwagę w pracy opiekuńczo – wychowawczej (proszę o zaznaczenie 3 odpowiedzi):

- a) niktynizm
- b) alkoholizm
- c) narkomania
- d) dopalacze
- e) lekomania
- f) cyberprzemoc
- g) wczesna aktywność seksualna
- h) pornografia
- i) przynależność do sekt

Odpowiedzi:

Numer pytania	Nauczyciele	Rodzice	Uczniowie
1 a	19	24	19
b	30	25	28
c	19	0	12
d	21	22	14
e	16	19	13
f	26	4	0
g	5	0	5
h	5	0	2
i	0	0	14 dopalacze, narkomania, seks
2 a	3	4	0
b	15	2	0
c	3	5	12
d	9	19	18
3 a	22	11	7
b	12	6	9
c	7	8	3
d	25	21	15
e	0	0	2
f	23	8	21
g	5	16	13
h	9	10	16
i	2	0	2

Zagadnieniem, którego nie można pominąć w programie wychowawczo – profilaktycznym w roku szkolnym 2018/2019 jest wg ankietowanych cyberprzemoc. Dlatego też uczniowie odpowiedzieli na jeszcze jedną ankietę dotyczącą cyberprzemocy, w celu szczegółowej analizy skali tego problemu.

Analiza ankiety „Cyberprzemoc”.

PYTANIE	TAK	NIE
1. Czy spotkałeś się z sytuacją, że ktoś użył Internetu do.....		
a) poniżania, ośmieszania Twojego znajomego	26	4
b) straszenia Twojego znajomego	8	22
c) szantażowania Twojego znajomego	5	25
d) wyzywania Twojego znajomego	24	6
e) podszywania się pod Twojego znajomego	13	17
f) rozpowszechniania kompromitujących materiałów na temat Twojego znajomego	17	13
2. Czy zdarzyło się, że ktoś użył Internetu do		
a) poniżania, ośmieszania Ciebie	11	19
b) straszenia Ciebie	9	21
c) szantażowania Ciebie	5	25
d) wyzywania Ciebie	20	10
e) podszywania się pod Ciebie	7	23
f) rozpowszechniania kompromitujących materiałów na Twój temat	12	18
3. Jeśli zdarzyło się, że doświadczyłeś przemocy w sieci, to jak zareagowałeś?		
a) szukałem pomocy u kolegów	3	27
b) powiedziałem rodzicom (opiekunom)	3	27
c) powiadomiłem nauczyciela	0	30

d) zgłosiłem na policję	2	28
e) nikomu nie mówiłem	19	11

Wnioski:

Według ankietowanych szkoła w podejmowanych działaniach wychowawczo – profilaktycznych powinna położyć szczególny nacisk na:

- profilaktykę uzależnień (głównie nikotynizm i alkoholizm),
- przeciwdziałanie agresji, w tym słownej,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- profilaktykę zachowań ryzykownych (głównie sięganie po dopalacze),
- w dalszym ciągu należy utrzymywać informacje o bezpieczeństwie korzystania z portali społecznościowych, uświadamiać o konsekwencjach cyberprzemocy, gdyż uczniowie spotykają się z tym zjawiskiem, a nierzadko doświadczają go na sobie,
- należy podejmować działania zmierzające do zdobycia zaufania uczniów, którzy nie informują dorosłych, rodziców ani nauczycieli o swoich problemach,
- dużo uwagi należy poświęcić kształtowaniu prawidłowych wartości, m.in. takich jak patriotyzm, poszanowanie tradycji i symboli narodowych oraz działalność charytatywna i wolontariat.